

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore ("Sl. list Crne Gore", br. 001/07 i 038/13), kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II OCJENA STANJA SISTEMA JAVNIH NABAVKI U CRNOJ GORI

Oblast javnih nabavki u Crnoj Gori uređena je Zakonom o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br. 074/19) i setom podzakonskih akata.

Skupština je Zakon usvojila 17. decembra 2019. godine, a sa primjenom istog započeto je nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Zakon o javnim nabavkama predstavlja opšti normativni okvir kojim je uređen sistem javnih nabavki u Crnoj Gori. Zakonom se uređuju postupci javnih nabavki koji prethode zaključivanju ugovora o javnoj nabavci i okvirnih sporazuma, radi nabavke robe, usluga ili radova, postupak zaštite prava, nadležnost za odlučivanje i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

Zakonom je uspostavljen sistem koji omogućava poštovanje osnovnih načela ekonomičnosti, efikasnosti upotrebe javnih sredstava, načelo obezbjeđivanja konkurencije, načelo transparentnosti postupka javne nabavke, načelo ravnopravnosti, slobode i zabrana diskriminacije, načelo zaštite životne sredine, socijalnog i radnog prava i načelo proporcionalnosti.

Na osnovu Zakona o javnim nabavkama donesen je 21 podzakonski akt koji bliže regulišu aktivnosti i postupke u toku sprovođenja postupka javne nabavke i to: Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki („Službeni list CG, br. 061/20, 065/20, 071/20, 074/20, 102/20 i 051/21), Pravilnik o obrascima za sprovođenje postupaka javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 014/21), Pravilnik o načinu rada i korišćenja elektronskog sistema javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 001/21), Uputstvo o postupku provjere ispunjenosti uslova za učešće privrednih subjekata registrovanih u Crnoj Gori i izdavanje potvrde za učešće u nabavkama za potrebe sjeveroatlantskog saveza („Službeni list CG“, br. 106/20), Uredba o načinu sprovođenja nabavki za diplomatska i konzularna predstavništva Crne Gore u inostranstvu („Službeni list CG“, br. 090/20), Uredba o listi vojne opreme i proizvoda, postupku i načinu sprovođenja javnih nabavki u oblasti odbrane i bezbjednosti („Službeni list CG“, br. 076/20), Pravilnik o metodologiji načina vrednovanja ponuda u postupku javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 074/20), Pravilnik o sadržaju ponude u postupku javne nabavke („Službeni list CG“, br. 071/20 i 009/21), Pravilnik o obrascu izjave privrednog subjekta („Službeni list CG“, br. 071/20), Uredba o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 069/20 i 105/20), Pravilnik o obrascima evidencija u postupcima javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 061/20), Pravilnik o obrascima izvještaja u postupcima javnih nabavki („Službeni list CG“, br. 060/20), Pravilnik o spisku radova i poslova koji mogu biti predmet javne nabavke („Službeni list CG“, br. 057/20),

Pravilnik o metodologiji za procjenu vrijednosti predmeta javne nabavke („Službeni list CG”, br. 057/20), Pravilnik o bližim kriterijumima za obrazovanje Komisije za sprovođenje postupka javne nabavke („Službeni list CG”, br. 055/20), Pravilnik o načinu utvrđivanja ispravke računске greške u ponudi u postupku javne nabavke („Službeni list CG”, br. 055/20), Pravilnik o obrascu evidencije registrovanih ponuđača u elektronski sistem javnih nabavki („Službeni list CG”, br. 055/20), Pravilnik o obrascu Plana javnih nabavki („Službeni list CG”, br. 055/20), Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki („Službeni list CG”, br. 055/20), Pravilnik o spisku društvenih i drugih posebnih usluga koje mogu biti predmet javne nabavke („Službeni list CG”, br. 056/20) i Pravilnik o evidenciji i metodologiji analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki („Službeni list CG”, br. 055/20).

Od stupanja na snagu, odnosno od početka primjene važećeg Zakona o javnim nabavkama, kroz praćenje i analiziranje učinaka novih instituta Zakona uočen je razvoj sistema u skladu sa osnovnim načelima EU i ekonomskim zakonitostima racionalnog upravljanja javnim sredstvima. U posmatranom vremenu ostvarena je veća efikasnost sistema javnih nabavki zbog smanjenja administrativnih troškova, ubrzavanja sprovođenja postupaka javnih nabavki i povećanja transparentnosti u realizaciji postupaka javnih nabavki. Dalje, svakodnevna komunikacija sa stručnim kadrom koji učestvuje u postupcima javnih nabavki u praksi i njihova dalja usavršavanja u raznim programima rezultirala je kroz brzo rješavanje postavljenih pitanja, povećanje ekonomske, finansijske i tehničke djelotvornosti sistema javnih nabavki. Isto tako, praćenjem sudske prakse i sistema javnih nabavki u drugim državama, kao i državama članicama Evropske unije, u sistem javnih nabavki Crne Gore implementirane su odredbe koje prate trendove razvoja sistema na nivou Evropske unije, a što je u skladu sa unaprjeđenjem sistema na osnovu načela „najbolje prakse“.

Usklađenost zakonodavnog okvira u oblasti javnih nabavki u Crnoj Gori sa pravnom tekovinom Evropske unije od izuzetnog je značenja zbog potrebe da postupci javnih nabavki, koji predstavljaju vrlo stručne i složene postupke, budu zakoniti, usklađeni sa načelima javnih nabavki, i u tom smislu transparentni, efektivni, da omogućavaju efektivno tržišno nadmetanje privrednih subjekata, da omogućavaju jednak tretman svih zainteresovanih privrednih subjekata, bez diskriminacije, naročito malih i srednjih preduzeća.

III RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Razlog za izmjenama i dopunama ovog zakona je potreba za otklanjanjem uočenih ograničenja i nejasnoća u praktičnoj primjeni zakona, kao i ostvarivanje daljih reformi u ovoj oblasti. Navedeno naročito u dijelu izmjene ugovora o javnoj nabavci, korigovanja rokova za dostavljanje ponuda u postupcima javnih nabavki, određivanja iznosa, odnosno procenta garancije ponude u slučaju zaključivanja okvirnog sporazuma, načina dostavljanja garancije ponude, preciziranje mogućnosti angažovanja podugovarača, kao i provjera izjave privrednog subjekta. Takođe, ovim izmjenama se definiše sačinjavanje i podnošenje ponude u elektronskom obliku, putem ESJN, kao i dostavljanje izvještaja preko ESJN.

Ove izmjene i dopune zakona predstavljaju i nastavak usklađivanja zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije u ovoj oblasti.

Predložene izmjene i dopune zakona imaju za cilj i dalju reformu u cilju jačanja elektronskog sistema javnih nabavki, kao i smanjenje formalnih procedura za ponuđače prilikom podnošenja ponuda. Pojednostavljene procedure u postupcima javnih nabavki i smanjenje troškova učešća doprinijeće većem nivou tržišne konkurencije, odnosno povećanju prosječnog broja ponuda. Jačanje elektronskog sistema javnih nabavki ima za cilj kako pojednostavljenje postupka javne nabavke, tako i povećanje transparentnosti cjelokupnog sistema. Elektronske javne nabavke predstavljaju alat za unapređenje efikasnosti procesa javne nabavke roba, usluga i radova koji će voditi ostvarivanju ušteda u javnom sektoru.

Izmjenama i dopunama zakona nastavlja se sa usklađivanjem zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom EU u oblasti javnih nabavki i teži se jačanju elektronskog sistema javnih nabavki, smanjenju administrativnih troškova, kao i obezbjeđenju efikasnost i povećanju transparentnost u realizaciji postupaka javnih nabavki i na strani naručioca, i na strani ponuđača.

IV USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovim izmjenama i dopunama zakona nastavlja se proces usklađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije. Naime, Zakon o javnim nabavkama usklađen je sa sljedećim izvorima prava Evropske unije:

32014L0024

Direktiva 2014/24/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavci robe i ugovora o javnim uslugama i stavljanju van snage;

32017R2365

Delegirana Regulativa Komisije (EU) 2017/2365 od 18. decembra 2017. o izmjeni Direktive 2014/24/EU Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi s pragovima primjene za postupke dodjele ugovora;

32014L0025

Direktiva 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o nabavci subjekata koji djeluju u sektoru vodoprivrede, energetskom i saobraćajnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju van snage;

32017R02364

Delegirana Regulativa Komisije (EU) 2017/2364 od 18. decembra 2017. o izmjeni Direktive 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi s pragovima primjene za postupke dodjele ugovora;

31989L0665

Direktiva Savjeta od 21. decembra 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavci robe i javnim radovima;

31992L0013

Direktiva Savjeta od 25. februara 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabavke subjekata koji djeluju u sektoru vodoprivrede, energetskom, saobraćajnom i telekomunikacionom sektoru.

V OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1 predviđeno je da se u u članu 5 stav 4 Zakona poslije riječi „djelimično“ dodaju riječi „ili u cjelini“.

U članu 2 usklađena su izuzeća za nabavke između javnog naručioca i drugog pravnog lica sa EU direktivama.

U članu 3 usklađena su izuzeća za nabavke između javnih naručilaca sa EU direktivama.

Članom 4 mijenja se stav 6 člana 27 koji je glasio: „Naručilac je dužan da polugodišnje izvještaje dostavi Ministarstvu u roku od 30 dana od dana isteka perioda iz stava 5 ovog člana“. Istim se propisuje da se na postupak javne nabavke ne primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, osim u dijelu pitanja zaštite prava u postupcima javnih nabavki koja nijesu uređena ovim zakonom. Dostavljanje polugodišnjeg izvještaja objedinjeno je u članu 182 Zakona.

Članom 5 predviđene su izmjene člana 45 Zakona na način da sadržaj, način rada i korišćenje ESJN propisuje Ministarstvo, u cilju bližeg definisanja rada ESJN.

Članom 6 predviđeno je da se u članu 47 stav 4 poslije riječi: “nabavke” dodaju riječi: “ili drugi dokaz o angažovanju službenika za javne nabavke”.

Članom 7 predviđeno je da se u članu 48 u stavu 7 brišu riječi „vrši otvaranje ponuda, odnosno prijava za kvalifikaciju, sačinjava zapisnik o otvaranju ponuda, odnosno prijava za kvalifikaciju“.

Članom 8 predviđene su izmjene člana 54 u dijelu izmjene rokova za dostavljanje ponuda u otvorenom postupku javne nabavke, tako što je predloženo da se ponude u otvorenom postupku javne nabavke roba i usluga, vrijednosti do 200.000,00 eura, odnosno radova vrijednosti do 500.000,00 eura, dostavljaju u roku koji ne može da bude kraći od 15 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije. Dok se ponude u otvorenom postupku javne nabavke roba i usluga vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 eura, odnosno radova vrijednosti jednake ili veće od 500.000,00 eura dostavljaju u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije. Ovo sa ciljem efikasnije realizacije postupaka javnih nabavki, a u skladu sa direktivama EU.

Članom 9 predviđene su izmjene člana 55 u dijelu izmjene rokova za dostavljanje prijave u ograničenom postupku javne nabavke, tako što je predloženo da se prijave u ograničenom postupku javne nabavke roba i usluga,

vrijednosti do 200.000,00 eura, odnosno radova vrijednosti do 500.000,00 eura, dostavljaju u roku koji ne može da bude kraći od 15 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije. Dok se prijave u ograničenom postupku javne nabavke roba i usluga vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 eura, odnosno radova vrijednosti jednake ili veće od 500.000,00 eura dostavljaju u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

Članom 10 predviđene su izmjene člana 56 u dijelu izmjene rokova za dostavljanje ponuda u drugoj fazi ograničenog postupku javne nabavke, tako što je predloženo da se ponude u ograničenom postupku javne nabavke roba i usluga, vrijednosti do 200.000,00 eura, odnosno radova vrijednosti do 500.000,00 eura, dostavljaju u roku koji ne može da bude kraći od 15 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije. Dok se ponude u ograničenom postupku javne nabavke roba i usluga vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 eura, odnosno radova vrijednosti jednake ili veće od 500.000,00 eura dostavljaju u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

U članu 11 propisano je šta ne može biti predmet pregovora u drugoj fazi konkurentskog postupka sa pregovorima, u smislu da predmet pregovora ne može biti smanjenje minimalnih zahtjeva u pogledu predmeta nabavke, uslovi za učešće u postupku, kao ni povećavanje iznosa procijenjene vrijednosti predmeta nabavke.

U članu 12 propisano je šta ne može biti predmet pregovora u pregovaračkom postupku bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, u smislu da predmet pregovora ne može biti smanjenje minimalnih zahtjeva u pogledu predmeta nabavke, uslovi za učešće u postupku, kao ni povećavanje iznosa procijenjene vrijednosti predmeta nabavke.

U članu 13 izmijenjen je član 66 i definisana je prijava za kvalifikaciju, kao i način dostavljanja iste.

Članom 14 predviđeno je da se član 67 stav 5 briše kojim je bilo propisano da "Podnosiocu prijave koji nije rangiran u okviru utvrđenog broja kandidata iz stava 1 ovog člana, dostavlja se odluka o isključenju iz daljeg postupka javne nabavke". Ovo iz razloga što je poslije člana 67 dodat novi član kojim se uvodi obavještenje o neučestvovanju u daljem postupku.

U članu 15 uvedeno je obavještenje o neučestvovanju u daljem postupku u slučaju sprovođenja konkurentskog postupka sa pregovorima, konkurentskog dijaloga, partnerstva za inovacije, pregovaračkog postupka sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje i pregovaračkog postupku bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, ukoliko kandidat, odnosno ponuđač neće biti pozvan na dalje pregovore, odnosno dijalog.

U članu 16 navedeno je da se u članu 85 u stavu 1 poslije riječi: "plana" dodaju riječi: "javnih".

U članu 17 navedeno je da se stav 3 člana 94 briše, kojim je propisano da je “Naručilac dužan da rok za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponuda produži u slučaju prekida rada ESJN, za period trajanja prekida”. Ovo iz razloga što je navedeno predviđeno članom 115 stav 7 kojim se propisuje da “u slučaju prekida rada ili tehničkih ograničenja u radu ESJN-a, rokovi u postupku javne nabavke produžice se za period trajanja prekida, a najmanje 24 časa od uspostavljanja rada ESJN-a”.

Članom 18 u članu 97 definisana je garancija ponude, kao i iznos garancije ponude. Propisuje se da, ukoliko se u postupku javne nabavke zaključuje okvirni sporazum, procentualni iznos vrijednosti garancije ponude određuje se u odnosu na procijenjenu vrijednost javne nabavke tokom trajanja okvirnog sporazuma u cjelosti, odnosno procijenjene vrijednosti partije za koju se podnosi ponuda, u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti predmeta javne nabavke, koju propisuje Ministarstvo.

Članom 19 se, u članu 98 u stavu 1 u tački 1, riječi: “okvirnog sporazuma” brišu.

U članu 20 članovi 100, 103, 105 i 107 brišu se. Pitanja koja su bila regulisana ovim članovima, predviđena su članom 135b.

Članom 21 preciziran je član 104 stav 1 na način što je propisano da tenderskom dokumentacijom, kao uslov ekonomsko finansijske sposobnosti može da se odredi:

- 1) minimalni iznos ostvarenog prometa u prethodne dvije godine;
- 2) odnos vrijednosti imovine i obaveza i/ili druge finansijske parametre.

U članu 22 izmijenjen je član 108 na način što je navedeno da će naručilac isključiti iz postupka podnosioca prijave za kvalifikaciju, odnosno ponuđača i prošireni su razlozi za obavezno isključenje, i to kada:

- 1) je vršio neprimjeren uticaj u smislu člana 38 stav 2 tačka 1 ovog zakona;
- 2) postoji sukob interesa iz člana 41 stav 1 tačka 2 ili člana 42 ovog zakona;
- 3) ne ispunjava uslov/e iz člana 99 ovog zakona;
- 4) ne ispunjava uslov/e iz čl. 102, 104 ili 106 ovog zakona predviđen/e tenderskom dokumentacijom;
- 5) nije dostavio izjavu privrednog subjekta ili dostavljena izjava ne sadrži sve informacije i podatke tražene tenderskom dokumentacijom ili je nepravilno sačinjena;
- 6) uz koju nije dostavljena garancija ponude ili garancija ponude nije dostavljena na način predviđen tenderskom dokumentacijom u skladu sa članom 122 st. 2, 3 ili 4 ovog zakona, ili je garancija ponude data na manji iznos od traženog ili je neispravna;
- 7) postoji razlog na osnovu koga se smatra da je odustao od prijave, odnosno ponude, a koji je propisan ovim zakonom, i/ili
- 8) postoji drugi razlog propisan ovim zakonom.

U članu 23 precizirano je da naručilac može tenderskom dokumentacijom da predvidi da će iz postupka javne nabavke isključiti privrednog subjekta (član 110) ako utvrdi da je:

- 1) u postupku stečaja ili likvidacije, prestao da obavlja poslovnu djelatnost, u aražmanu pogodbe sa povjeriocima ili da je u kakvoj istovrsnoj situaciji koja proizilazi iz sličnog postupka propisanog zakonom;
- 2) pravosnažnom presudom ili odlukom nadležnog organa utvrđena njegova odgovornost za težak oblik neprofesionalnog postupanja koji dovodi u pitanju njegov integritet, u periodu od tri prethodne godine do isteka roka za podnošenje prijava, odnosno ponuda, osim ako pravosnažnom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa nije određen drugi period zabrane učešća u postupku javne nabavke;
- 3) odlukom nadležnog organa za zaštitu konkurencije utvrđeno da se sa drugim privrednim subjektima dogovarao ili zaključio sporazum u cilju narušavanja konkurencije, u periodu od prethodne tri godine do dana isteka roka za podnošenje prijava, odnosno ponuda;
- 4) u periodu od prethodne tri godine do isteka roka za podnošenje prijava, odnosno ponuda nije ispunjavao obaveze prema naručiocima u ranije zaključenom/im ugovorima o javnoj nabavci, ugovorima o javno-privatnom partnerstvu ili ugovorima o koncesiji, što je imalo za posljedicu raskid ugovora sa tim privrednim subjektom, aktiviranje sredstva finansijskog obezbjeđenja ugovora ili naplata štete;
- 5) povrijedio propisane obaveze iz oblasti zaštite životne sredine, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore;
- 6) mu je u periodu od prethodne tri godine do isteka roka za podnošenje prijava, odnosno ponuda u ranijim postupcima javnih nabavki dostavio neistinite podatke potrebne za provjeru ispunjenosti uslova za učešće u postupku, odnosno nepostojanje osnova za isključenje iz postupka, ili je prikrio takve podatke ili nije u stanju da dostavi zahtijevane dokaze.

Članom 24 mijenja se član 111 i precizira izjava privrednog subjekta, kao i period (u toku trajanja postupka javne nabavke i realizacije ugovora) u kom privredni subjekat garantuje da ispunjava sve uslove za učešće u postupku javne nabavke i da na njegovoj strani ne postoji osnov za isključenje iz postupka javne nabavke predviđen tenderskom dokumentacijom.

Članom 25 briše se član 112 – provjera tačnosti izjave. Ovo iz razloga što je isto definisano članom 135a – provjera izjave privrednog subjekta.

Članom 26 mijenja se član 115 i propisuje se način određivanja rokova, kao i da se rokovi određuju na dane, mjesece i godine, kao i da se mogu odrediti i na časove i minute.

Članom 27 mijenja se član 116 i propisuje se računanje rokova na način da rok koji je određen na mjesece, odnosno na godine završava se istekom onog dana, mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kada je obavještenje izvršeno, odnosno danu u koji se desio događaj od kojeg se računa trajanje roka, a ako tog dana nema u posljednjem mjesecu, rok ističe posljednjeg dana u tom mjesecu; a rok koji je određen do određenog dana časa i minuta ističe istekom poslednjeg predviđenog minuta, a ako je trajanje roka

određeno u časovima i/ili minutima, rok počinje da teče od momenta određivanja roka, a ističe istekom poslednjeg predviđenog minuta.

U članu 28 riječi u naslovu iznad člana 117 „ Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude“ brišu se.

U članu 29 izmijenjen je član 119 stav 3 u tehničkom smislu.

Članom 30 promijenjen je član 120 na način što je ponuda definisana u skladu sa direktivama EU, propisano je šta čini sastavni dio ponude:

- 1) izjava privrednog subjekta;
- 2) garancija ponude;
- 3) dokazi za vrednovanje ponude;
- 4) ugovor iz člana 126 stav 1 ovog zakona, u slučaju podnošenja zajedničke ponude;
- 5) dokazi o kvalitetu predmeta nabavke i dokazi o ispunjavanju drugih uslova predviđenih tenderskom dokumentacijom, a koji nijesu obuhvaćeni izjavom privrednog subjekta.

Takođe je precizirano u kom dijelu se ponuda ne smije mijenjati i/ili dopunjavati, nakon isteka roka za dostavljanje, i to:

- 1) podaci o ponuđaču, osim u slučaju promjena u skladu sa posebnim zakonom;
- 2) konačna ponuda, osim u slučaju otklanjanja računске greške;
- 3) izjava privrednog subjekta ponuđača, osim u slučaju zamjene privrednog subjekta u skladu sa članom 127 stav 4 i/ili zamjene podugovarača u skladu sa članom 128 stav 5 ovog zakona;
- 4) ugovor o zajedničkom nastupanju;
- 5) dokazi i podaci na osnovu kojih se vrši vrednovanje ponude;
- 6) garancija ponude, osim u slučajevima iz člana 97 stav 3 i člana 120 stav 11 ovog zakona.

Članom 31 član 121 – podnošenje ponude neposredno ili putem pošte, briše se. Brisanje ovog člana je predviđeno iz razloga što se dostavljanje ponuda vrši u elektronskom obliku putem ESJN-a, u skladu sa članom 122.

Članom 32 mijenja se član 122 i definiše se podnošenje ponude, na način da se propisuje da se ista podnosi u elektronskom obliku putem ESJN, kao i da se izjava privrednog subjekta i garancija ponude podnose u elektronskom obliku. Istim članom propisuje se i da se sastavni djelovi ponude podnose putem ESJN-a u elektronskom obliku ili kao skenirana kopija originala.

Članom 33 mijenja se član 126 i definiše se podnošenje zajedničke ponude, kao i da u slučaju podnošenja zajedničke ponude, svaki član zajedničke ponude dužan je da ispunjava obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke iz člana 99 ovog zakona, dok član zajedničke ponude mora da ispunjava uslov iz člana 102 stav 1 tačka 2 i uslove iz člana 106 ovog zakona za dio predmeta nabavke za koji je zadužen u skladu sa ugovorom o zajedničkom nastupanju, osim za dio za koji angažuje podugovarača, a privredni subjekti iz zajedničke ponude mogu zajedno da ispunjavaju uslove iz člana 104 ovog zakona.

Članom 34 mijenja se član 127 i definiše korišćenje sposobnosti drugog subjekta na način da ponuđač može radi dokazivanja ispunjenosti uslova ekonomsko-finansijske i stručno tehničke sposobnosti da koristi sposobnost drugog subjekta, bez obzira na pravnu prirodu njihovog međusobnog odnosa, s tim što sposobnost drugog subjekta u vezi obrazovne i stručne kvalifikacije i stručnog iskustva iz člana 106 stav 1 tačka 2 ovog zakona može da koristi samo ako će taj subjekat da izvodi predmetne radove ili pruža usluge.

Članom 35 mijenja se član 128. Istim se definiše podugovaranje, kao i koje uslove je dužan da ispunjava podugovarač. Podugovarač je dužan da ispunjava obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke iz člana 99 ovog zakona; podugovarač mora da ispunjava uslov iz člana 102 stav 1 tačka 2 i uslove iz člana 106 ovog zakona za dio predmeta nabavke koji mu je ustupljen, a naručilac je dužan da sve predviđene osnove za isključenje iz postupka javne nabavke primijeni na podugovarača.

Članom 36 uvedena je novina u slučaju kada nabavka radova, usluga ili roba uključuje i poslove postavljanja ili instalacije, naručilac može da zahtijeva da određene ključne zadatke, odnosno poslove obavlja isključivo ponuđač ili određeni član zajedničke ponude.

Članom 37 predviđeno je da se član 129 briše. Istim je propisano da je "Naručilac dužan da prilikom prijema ponude iz člana 121 ovog zakona navede datum i vrijeme (sat i minut) prijema i evidentira ponude po redoslijedu prijema. Ako se ponuda neposredno dostavlja, naručilac je dužan da ponuđaču izda potvrdu o prijemu ponude, koja sadrži podatke o vremenu prijema ponude". Brisanje navedenog člana je predviđeno iz razloga što se ponuda dostavlja u elektronskom obliku putem ESJN-a.

Članom 38 definisano je da se otvaranje ponuda i/ili prijava vrši automatski od strane ESJN-a.

Članom 39 definisano je da zapisnik o otvaranju ponuda ESJN automatski kreira i isti se elektronski dostavlja svim ponuđačima, zajednički ili pojedinačno u zavisnosti od vrste postupka.

Članom 40 predviđeno je da se u članu 133 tač. 2 i 3 brišu, kao i tehnički sređivanje ostalih tačaka ovog člana.

Članom 41 mijenja se član 134 i propisuje postupak pregleda i ocjene ponuda.

Članom 42 navodi se da se u članu 135 dodaju dva nova stava koja propisuju da ako dvije ili veći broj ponuda imaju jednak broj bodova po osnovu kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude, naručilac će pozvati ponuđače čije ponude imaju jednak broj bodova i izbor obaviti žrijebom, kao i da žrijebanje iz stava 2 ovog člana obavlja predsjednik komisije za sprovođenje postupka javne nabavke.

Članom 43 uvodi se novina, odnosno propisuje kako komisija, nakon vrednovanja ponuda, vrši provjeru izjave privrednog subjekta čija je ponuda ekonomski najpovoljnija, i to:

- 1) pribavljanjem javno dostupnih dokaza,
- 2) uvidom u dokaze sa kojima raspolaže, ukoliko su relevantni u trenutku provjere ili
- 3) pribavljanjem dokaza od nadležnih organa, organizacija ili drugih pravnih lica.

Članom 44 mijenja se član 137 i propisuje se da se odredbe ovog zakona koje se odnose na ponudu shodno primjenjuju na prijavu za kvalifikaciju, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članom 45 navodi se da se član 138 briše – obavještenje o isključenju. Ovo iz razloga što je isto definisano novim članom 67a – obavještenje o neučestvovanju u daljem postupku.

Članom 46 mijenja se član 140 i navodi se u kojim slučajevima je naručilac dužan da poništi postupak javne nabavke:

- 1) ako prije isteka roka za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude, ocijeni da je neophodno bitno izmijeniti tendersku dokumentaciju;
- 2) nije dostavljena nijedna prijava za kvalifikaciju;
- 3) nema dovoljan broj kvalifikovanih kandidata u skladu sa tenderskom dokumentacijom;
- 4) nije podnijeta nijedna ili nijedna ispravna ponuda ili su svi ponuđači isključeni iz postupka;
- 5) nije dostavljen predviđeni broj ponuda u slučaju zaključivanja okvirnog sporazuma, osim u slučaju člana 68 stav 8 ovog zakona;
- 6) prije odlučivanja o prijavama, odnosno ponudama, nastupe objektivne okolnosti (organizacione promjene, racionalizacija ili obezbijedenja predmeta nabavke po drugom osnovu), zbog kojih je prestala potreba za predmetom nabavke, s tim što u tom slučaju naručilac predmetnu nabavku ne može vršiti u tekućoj godini;
- 7) je predmet nabavke u cjelosti ili u većem dijelu realizovan na osnovu ugovora o javnoj nabavci koji je zaključen na osnovu izvršne odluke o izboru najpovoljnije ponude, koja odluka je naknadno pravosnažno poništena;
- 8) ako je korišćenjem ESJN-a sproveden postupak nabavke na način da su postojale smetnje, ograničenja i postupanja naručioca koja se ne mogu naknadno ispraviti ili ponoviti;
- 9) ako postoji drugi razlog utvrđen ovim zakonom.

Članom 47 mijenja se član 143 i definiše se odluka o izboru najpovoljnije ponude, kao i šta ista sadrži:

- 1) podatke o naručiocu;
- 2) podatke o vrsti postupka javne nabavke, naziv i opis predmeta nabavke u cjelini i po partijama i broj tenderske dokumentacije;
- 3) ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabavke u cjelini i po partijama;
- 4) podatke o ponuđačima, odnosno kandidatima koji su isključeni iz postupka javne nabavke sa razlozima isključenja;

- 5) podatke o isključenju kandidata i ponuđača kojim je dostavljeno obavještenje da neće biti pozvani na dalje pregovore ili dijalog, sa razlozima isključenja;
- 6) podatke o ponudama koje su neispravne sa razlozima neispravnosti;
- 7) podatke o ispravnim ponudama;
- 8) podatke o najpovoljnijoj ponudi, uključujući i ponude u slučaju zaključivanja okvirnog sporazuma sa jednim ili više ponuđača;
- 9) uputstvo o pravnoj zaštiti;
- 10) datum donošenja odluke i potpis ovlašćenog lica naručioca.

Članom 48 mijenja se član 145 i definiše se uvid u dokumentaciju javne nabavke.

Članom 49 mijenja se član 149 i definiše se zaključivanje ugovora o javnoj nabavci.

Članom 50 tehnički se koriguje član 150 stav 1 tačka 2.

Članom 51 mijenja se član 151 stav 1 i definiše se da ugovor o javnoj nabavci tokom njegovog trajanja može da se izmijeni bez sprovođenja novog postupka javne nabavke, isključivo u skladu sa ovim zakonom.

Članom 52 tehnički se koriguje član 152 stav 1 tačka 2.

Članom 53 mijenja se član 179 i propisuje se šta sadrži evidencija postupaka javnih nabavki:

- 1) naziv i adresu naručioca;
- 2) vrstu postupka javne nabavke
- 3) datum objave tenderske dokumentacije;
- 4) vrsta predmeta nabavke;
- 5) opis predmeta nabavke;
- 6) procijenjenu vrijednost nabavke;
- 7) broj dostavljenih ponuda;
- 8) naziv izabranog ponuđača;
- 9) datum zaključenja ugovora o javnoj nabavci;
- 10) ugovorenu vrijednost.

Članom 54 tehnički se koriguje član 180 stav 1 tačka 2.

Članom 55 mijenja se član 182 stav 1 na način što se propisuje da je naručilac dužan da dostavi Ministarstvu:

- polugodišnji izvještaj za period od 1. januara do 30. juna tekuće godine najkasnije do 31. jula tekuće godine;
- a najkasnije do 28. februara tekuće godine dostavi godišnji izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, za prethodnu godinu.

Članom 56 briše se član 184, koji propisuje da se “Na pitanja zaštite prava u postupcima javnih nabavki koja nijesu uređena ovim zakonom, primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak”. Ovo iz razloga što se izmjenama i dopunama, u članu 27 stav 6, propisuje da se “na postupak javne nabavke ne primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, osim u dijelu pitanja zaštite prava u postupcima javnih nabavki koja nijesu uređena ovim zakonom”.

Članom 57 tehnički se koriguje član 185 stav 2.

Članom 58 tehnički se koriguje član 186 stav 4.

Članom 59 mijenja se član 187 i propisuje se da žalba prekida dalje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke do donošenja rješenja po žalbi, osim u postupku javne nabavke iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Članom 60 mijenja se član 188 st. 5 i 6 i definiše se da ako je u postupku po žalbi ili povodom žalbe odlučeno u korist podnosioca žalbe, Komisija za zaštitu prava je dužna da podnosiocu žalbe vrati iznos uplaćene naknade iz stava 3 ovog člana, u roku od 15 dana od dana kada podnosilac žalbe dostavi dokaz da je rješenje pravosnažno, odnosno da podnosilac žalbe čija je žalba odbijena nema pravo na povraćaj sredstava uplaćenih na ime naknade za vođenje postupka, kao ni pravo na naknadu troškova postupka na ime sastava žalbe.

Članom 61 mijenja se član 189 i definišu ovlašćenja, odnosno postupanja naručioca u slučaju izjavljene žalbe. Naručilac može da, u roku od osam dana od dana izjavljivanja žalbe, rješenjem:

- 1) odbije žalbu kao nedozvoljenu, ako se odnosi na odluku ili radnju naručioca u odnosu na koju žalba nije dozvoljena ili ako nije podnesena u skladu sa članom 185 stav 2 ovog zakona;
- 2) odbije žalbu kao neblagovremenu, ako je izjavljena nakon isteka propisanog roka;
- 3) odbije žalbu kao izjavljenu od strane neovlašćenog lica, ako je izjavljena od strane lica koje nije ovlašćeno za izjavljivanje žalbe u skladu sa članom 186 ovog zakona ili ako je izjavljena od strane ponuđača koji nije uz ponudu dostavio garanciju ponude ili je dostavio garanciju ponude na manji iznos od traženog ili neispravnu garanciju ponude ili nije dostavio garanciju ponude na način predviđen tenderskom dokumentacijom u skladu sa članom 122 st. 2, 3 ili 4 ovog zakona;
- 4) odbije žalbu kao nepotpunu, ako uz žalbu ili u roku za izjavljivanje žalbe nije dostavljen dokaz o uplati naknade za vođenje žalbenog postupka u skladu sa članom 188 stav 3 ovog zakona.

Naručilac može da, u roku od osam dana od dana isteka roka za izjavljivanje žalbe, usvoji žalbu u cjelosti i da, zavisno od toga na koju se fazu postupka javne nabavke žalba odnosi, poništi pobijanu odluku ili je zamijeni drugom odlukom, izvrši izmjenu i/ili dopunu tenderske dokumentacije u skladu sa zahtjevom iz žalbe ili poništi postupak javne nabavke u dijelu ili u cjelosti.

Članom 62 mijenja se član 190 i definiše se da podnosilac žalbe može odustati od žalbe do dana objavljivanja rješenja po žalbi, odnosno do dana dostavljanja rješenja ako je žalba izjavljena na odluku o isključenju iz postupka javne nabavke. Podnosilac žalbe koji je odustao od žalbe nema pravo na povraćaj sredstava uplaćenih na ime naknade za vođenje žalbenog postupka, osim ako je odustanak od žalbe podnesen prije objavljivanja obavještenja iz člana 189 stav 1 ovog zakona da su prekinute dalje aktivnosti u postupku javne nabavke do donošenja rješenja po žalbi.

Članom 63 mijenja se član 192 i utvrđuju nadležnosti Komisije za zaštitu prava u postupku po žalbi.

Članom 64 mijenja se, odnosno dopunjava član 195 na način što se propisuje da u slučaju postojanja bitne povrede pravila postupka iz stava 1 ovog člana Komisija za zaštitu prava će povodom žalbe, ne ispitujući žalbene navode, poništiti odluku, radnju naručioca ili dio postupka na koji se utvrđena bitna povreda odnosi, odnosno postupak javne nabavke u cjelosti, ako se bitna povreda ne može otkloniti naknadnim radnjama naručioca.

Članom 65 tehnički se koriguje član 210 stav 1 tačka 12.

Članom 66 tehnički se koriguje član 211 stav 1 tačka 3.

Članom 67 briše se stav 2 člana 213 koji propisuje da su "Naručioci dužni da planove javnih nabavki usklade sa ovim zakonom u roku od 15 od dana početka primjene ovog zakona". Ovo iz razloga što izmjene i dopune zakona ne utiču na planove javnih nabavki.

Članom 68 dopunjava se član 215 na način što se propisuje da se na ugovore iz stava 1 ovog člana primjenjuju odredbe o raskidu iz člana 150, odnosno izmjeni ugovora bez sprovođenja postupka javne nabavke iz člana 151 zakona.

Članom 69 briše se član 217 – rok za uspostavljanje ESJN. Ovo iz razloga što je ESJN uspostavljen i komunikacija u postupcima javnih nabavki vrši se putem ESJN-a.

Članom 70 navodi se da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

VI PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Ocjenjujemo da za sprovođenje izmjena i dopuna Zakona neće biti potrebno obezbijediti posebna sredstva u Budžetu Crne Gore.

Primjena propisa neće izazvati troškove građanima i privredi već će naprotiv, obezbijediti uštede prilikom pripreme ponude jer se ponude pripremaju i šalju elektronskim putem.

Nema administrativnih opterećenja i biznis barijera, a predložene izmjene i dopune Zakona ne prepoznaju nacionalni preferencijalni tretman, već omogućavaju punu ravnopravnost svih privrednih subjekata bez obzira na njihovo sjedište.